

Az értékelést végző bizottság, amelyben az Országos Műszaki Könyvtár képviselői mellett a versenyben résztvevők felettes hatóságainak, minisztériumainak megbízottai is résztvettek, meglepéssel állapíthatta meg, hogy a műszaki könyvtárak munkaversenye fordulóponthoz érkezett, ha még nem is kellő mértékben, de már elérte célját: összefogta a könyvtárosokat, munkájuk minőségét megjavította, számuk eredményeiket fokozta és országos viszonylatban is jelentős eredményeket mutatott fel.

A jó munka bizonyítékai

Több résztvevő igen érdekes felajánlásokkal hívta magára a figyelmet. A Bányászati Tervező Intézet lefordította magyarra az ETO* teljes kiadásának „622 Bányászati” osztályát; a Ruháipari Tervező Intézet alvállalatai könyvtárosaival között külön munkaversenyt rendezett; a Papíripari Kutató megkezdte a kutatói jelentések könyvtári feldolgozását; a Kohóipari Tervező széleskörű könyvtárközi kölcsönzési épített ki a társintézményekkel; a Wilhelm Pieck Gyárban a kiosztásra kerülő jutalomkönyvekbe a könyvtár szolgáltatásait propagáló ügyes röpiratokat helyeztek el és minden új dolgozóhoz eljuttatták a műszaki könyvtár ismertetőjét; a Sztálin Vasúti Gépgyárának könyvtárosa szemelvényes fordításait üzemrészenként csoportosítva közzéte az illetékesek között; a Tatányai Szénbányászati Tröszt dolgozói vállalati körlevelek útján értesültek a műszaki könyvtár új beszerzéseiről; a Csepel Autó Gyári Hajtóműgyárában gördülőköcsis könyvkiállítások vándoroltak üzemből-üzemrészre; a Kőbányai Textil szakmai könyvmertetései alkalmával az előadó a könyv nagyméretében megrajzolt és kiállított ábráinak segítségével ismertette a mű mondanivalóját stb. ... Több helyen a könyvtáros maga is nyújtott be

újításokat a kezei között megforduló szakirodalom alapján.

Ezek a követésemelőtő kezdeményezések azt igazolják, hogy a műszaki könyvtárak a III. munkaverseny alatt elindultak a helyes úton: ma már tanulnak egymástól és munkájuk továbbfejlesztésében felismerik a helyi sajtóságok adta lehetőségeket.

A IV. munkaverseny

Pártunk III. kongresszusának tiszteletére április 1-én indult IV. munkaverseny eddigi eredményeiről még nem alkothatunk összefoglaló képet. Az azonban már az induláskor is nyilvánvalóvá vált, hogy a műszaki könyvtárosok egy része — sajnálatos módon — nem vette ki részét abból a hatalmas munkalendületből, amellyel egész népünk: ipari és mezőgazdasági dolgozók és értelmiségiek ezt a mindannyiunk számára oly fontos eseményt fogadta.

Ez a verseny a résztvevők három csoportja részére külön-külön összeállított 4—5 kötelező és 3—6 szabadon választható versenypont, valamint egyéni felajánlások alapján indult. (Eddigi érdekesebb híreit lásd: a „Hírek és közlemények” rovatban.) Az indítás kisebb késéssel történt. Részen emiatt, részben pedig a versenymozgalom időszaki jellegének megszüntetése céljából az OMK. elhatározta, hogy a IV. munkaverseny időtartamát szeptember 30-ig újabb három hónapra meghosszabbítja. A könyvtárak vállalásai önműködően áttérjednek a második három hónapra és kiegészülnek a könyvtárosok augusztus 20-i helyi felajánlásaival.

Reméljük, hogy a műszaki könyvtárosok hathónapos IV. munkaversenye ismét hozzájárul a magyar műszaki könyvtárügy jelen és jövő feladatainak jobb elvégzéséhez.

BALÁZS SÁNDOR

A műszaki könyvkiadás ügye és a könyvtárosok

A könyvtárosok 1954. évi márciusi országos értekezletén Darvas József népművelési miniszter elvtárs mondotta: „Feladatuk a könyvtárosoknak az is, hogy segítsék kialakítani a könyvkiadás helyes tervét.” Azt is említette, hogy: „... a könyvkiadás helyes megszervezéséhez a könyvtárosok javaslatai is szükségesek.”

* Egyetemes Tizedes Osztályozórendszer.

Az országos könyvtáros értekezlet határozatában felhívja a könyvkiadói szervek figyelmét, hogy kiadói terveik elkészítésénél a könyvtárosok segítségét vegyék igénybe és a könyvtárakat fokozottabban lássák el a lakosság tényleges igényeinek megfelelő könyvekkel. A műszaki könyvtárosok örömmel fogadják Darvas elvtárs szavait, valamint az értekezlet határozatát, mert abban munkájuk megbecsülését

és feladatuk fontosságának elismerését látják. Az értekezleten elhangzottak nem jelentenek kevesebbet mint azt, hogy a műszaki könyvtáros kilép könyvtárának szűk kereteiből és résztvesz a magyar műszaki irodalom és könyvkiadás irányításában.

Kétségtelen, hogy a műszaki könyvtáros, aki az üzemi és intézeti olvasókkal való tömegkapcsolatánál fogva üzemének műszaki problémáit és mind a fizikai, mind a műszaki dolgozók igényeit alaposan ismeri, a műszaki könyvszükséglet helyes felmérése érdekében igen sokat tehet.

A műszaki könyvtáros joga és kötelessége, hogy beleszóljon a műszaki könyvkiadás kérdéseibe. Fel kell hívnia a kiadók figyelmét, ha hiányosságot észlel, ha valamely fontos műszaki kérdésnek egyáltalában nincs, vagy nincs megfelelő magyar nyelvű irodalma. Kapcsolatot kell keresnie a kiadókkal, ha azt tapasztalja, hogy a rendelkezésre álló irodalom terjedelem, vagy színvonal tekintetében nem elégíti ki a dolgozók igényeit és hézagpótló könyvek kiadására van szükség.

A könyvtárosnak azonban nemcsak a kiadandó könyvekre vonatkozólag kell észrevételeit és javaslatait megtennie, hallatnia kell hangját minden, a könyvkiadás-sal kapcsolatos kérdésben. Szóvá kell tennie, hogy a magyar nyelvű műszaki kiadványokról milyen vélemény alakult ki üzemében, rá kell mutatnia a műszaki könyvek esetleges hibáira és hiányosságaira, de figyelemmel kell kísérnie azt is, hogy a műszaki irodalom nyomán milyen újítások, mozgalmak, megtekintések születtek, mert a műszaki irodalom és a könyvkiadás hatékonyságát legjobban a

szakirodalom alapján elért gazdasági eredmények alapján lehet lemérni.

A könyvszükséglet megállapításának rendkívül hasznos eszköze a szakmák szerint csoportosított olvasói és kölcsönzési statisztika is, amely pontos képet ad arról, hogy mekkora az egyes iparágak, vagy szakterületek olvasottsága.

A műszaki könyvkiadóvállalatok közül elsőnek a Nehézipari Könyvkiadó ismerte fel azt a tényt, hogy a műszaki könyvtárosoknak nemcsak a szakkönyvek ismeretése és népszerűsítése, hanem a könyvkiadás szakszerűbbé tétele terén is fontos szerepük van. Tanácsaik, javaslataik és bírálatuk a kiadói tervek összeállításánál nem nélkülözhetők.

A Nehézipari Kiadó, mely a Kohó- és Gépipari Minisztérium és a Nehézipari Minisztérium ellenőrzése alá tartozó iparágakat látja el szakirodalommal, rendszeresen meg fogja küldeni kiadói programterveit és távlati terveit a műszaki könyvtárosoknak bírálat és kiegészítés céljából. A műszaki könyvtárosnak lehetősége nyílik véleményét nyilvánítani abban a tekintetben, hogy a tervezett kiadványok megfelelnek-e az időszerű népgazdasági feladatoknak, legjobban szolgálják-e az olvasók igényeit, mely könyvek kiadása mellőzhető és milyen szakkönyveket kell sürgősen kiadni a műszaki problémák megoldásának érdekében.

Vitathatatlan, hogy a műszaki könyvtárosok bírálati és javaslatai lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nehézipar feladatainak megoldását legjobban elősegítő szakkönyvek kerüljenek szakembereink kezébe.

ARVAI LASZLO

Készítsük elő az ETO műszaki részének fordítását

Könyvtári és dokumentációs munkánkban nagy akadály, hogy az ETO (Egyetemes Tizedes Osztályozás) rendszerének csak rövidített magyar táblázatai állnak rendelkezésre. A teljes, részletes magyar nyelvű táblázat hiánya igen hátrányosan befolyásolja a könyvtárak munkáját, főleg azokon a különleges szakterületeken, ahol a szokásosnál finomabb osztályozást kell alkalmazni.

Az OMK szakkönyvtáros-munkaértekezletén is felmerült ez a kérdés. Balázs József (Wilhelm Pieck Gyár) közölte, hogy a teljes ETO-kiadás (Gesamtausgabe) több részét a vállalat már lefordította magyar nyelvre. Török Endréné (Ruhaipari Tervező Vállalat) az ETO ruhaipari részének

lefordítását jelentette be és küldte meg az OMK-nak. Ugyanígy az ETO 622 (Bányászat) részt a Bányászati Tervező Intézet, a Földmérő és Talajvizsgáló Iroda pedig az ETO talajmechanikára és alapozásra vonatkozó részét fordította le és küldte meg az OMK-nak.

Az OMK azóta akciót indított az ETO magyarra fordított részeinek összegyűjtésére: körlevelet intézett a legnagyobb vállalatok, kutató és tervező intézetek műszaki könyvtáraihoz s kérte a náluk esetleg már lefordított teljes ETO anyag megküldését.

Kérjük a szakkönyvtáros elvtársakat, hogy járuljanak hozzá ennek az akciónak sikeréhez és nézzenek utána, vajjon vállalatok